

Bijlage 1 Programma van Eisen

Deze bijlage maakt onderdeel uit van de Aanbestedingsstukken voor de Aanbesteding uitvoering herwaardering Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ). Hier dient u als Opdrachtnemer aan te voldoen. Uiteraard dient u ook altijd te voldoen aan de wettelijke eisen die bij deze Opdracht van toepassing zijn.

Inhoudsopgave

Conformiteitenlijst en algemene eisen	2
Uitvoering Wet WOZ.....	5
Privacy en Beveiliging	10

Conformiteitenlijst en algemene eisen

Nummer	Omschrijving eis
C-1	Het indienen van een Offerte houdt in dat door Opdrachtnemer onvoorwaardelijk met de bepalingen, eisen en voorwaarden van deze Offerteaanvraag wordt ingestemd.
C-2	Opdrachtnemer verklaart kennis te hebben genomen van de procedurevoorschriften zoals opgenomen in deze Offerteaanvraag en gaat met deze voorschriften onverkort akkoord.
C-3	Opdrachtnemer verklaart kennis te hebben genomen van de beoordelingsmethodiek zoals opgenomen in deze Offerteaanvraag en gaat met deze procedure onverkort akkoord.
C-4	Indien er onduidelijkheid of verschil van mening is over de uitleg van een onderwerp inzake de Overeenkomst, zal voor de beantwoording van het betreffende vraagstuk gekeken worden naar de volgende documenten in aflopende volgorde van belangrijkheid: • De Overeenkomst • De Offerteaanvraag • De Algemene inkoopvoorwaarden 2022 voor leveringen en diensten • De Inschrijving
C-5	Opdrachtnemer verklaart zich onvoorwaardelijk akkoord met de Overeenkomst en de Verwerkersovereenkomst van Opdrachtgever.
C-6	Opdrachtnemer verklaart zich onvoorwaardelijk akkoord met de Algemene inkoopvoorwaarden 2022 voor leveringen en diensten van Opdrachtgever.
C-7	Wetgeving: Opdrachtnemer (en eenieder waarmee hij zich bedient bij de uitvoering van de Overeenkomst) handelt bij uitvoering van deze Overeenkomst conform de wetten, verordeningen, maatregelen en voorschriften die door de Nederlandse rijksoverheid, de provinciale en/of gemeentelijke overheid dan wel door andere daartoe aangewezen organen zijn vastgesteld ten aanzien van de werkzaamheden waar deze Offerteaanvraag betrekking op heeft. Opdrachtnemer staat ervoor in dat de werkzaamheden uitsluitend geschieden met materieel/materiaal dat voldoet aan de eisen zoals die bij of krachtens toepasselijke wetgeving zijn of zullen worden gesteld.
C-8	Persoonsgegevens worden alleen verwerkt en vastgelegd door personen en juridische entiteiten die exclusief vallen onder wet- en regelgeving van landen binnen de Europese Economische Ruimte (EER). De Opdrachtnemer en eventuele onderaannemers zijn niet gebonden aan de USA Freedom Act.
C-9	De werknemers en onderaannemers van de Opdrachtnemer hebben een vastgelegde aantoonbare geheimhoudingsplicht.
C-10	De Opdrachtnemer draagt verantwoordelijkheid voor de gehele keten, dus ook voor eventuele onderaannemers
C-11	Ter uitvoering van de verrichtingen die verband houden met de te sluiten Overeenkomst zal de Opdrachtnemer zich bedienen van voldoende, ter zake kundig en bevoegd personeel dat dusdanige kwalificaties bezit dat de bedoelde verrichtingen op de juiste wijze worden uitgevoerd. Het uitvoerende personeel van de Opdrachtnemer dient de Nederlandse taal zowel mondeling als schriftelijk te beheersen.

C-12	Facturering geschiedt digitaal op basis van een gespecificeerde factuur van het daadwerkelijk geleverde. De factuur dient te zijn voorzien van: • naam, adres, vestigingsplaats van Opdrachtnemer; • BTW nummer van Opdrachtnemer; • datum en uniek factuurnummer; • debiteurennummer; • totaalbedrag factuur, zowel inclusief als exclusief BTW en BTW bedrag; • Routenummer (verstrekkt door Opdrachtgever) • bedragen vermeld in Euro.
C-13	De verplichting tot betaling van de geleverde producten ontstaat na acceptatie van de producten en/of diensten.
C-14	De SLA vormt de basis voor deze samenwerking. De SLA heeft eenduidige afspraken, prestatie-indicatoren en kwaliteitseisen over de oplossing en bijbehorende dienstverlening. Geef op basis van dit PvE aan op welke manier de SLA het best kan worden ingevuld (toevoegen als bijlage). N.B.: De aangeleverde SLA dient uitsluitend voor de beoordeling van inschrijvingen; Opdrachtnemers kunnen er geen enkel recht aan ontleen. De definitieve SLA wordt bij gunning overeengekomen.
C-15	Opdrachtnemer is minimaal telefonisch en per mail bereikbaar op werkdagen van maandag tot en met vrijdag van 08:00 uur tot 17:00 uur.
C-16	Opdrachtnemer conformeert zich bij de uitvoering van de Overeenkomst aan de bij Opdrachtgever in gebruik zijnde belastingapplicatie. Bij de inwerkingtreding van de Overeenkomst is dat de belastingapplicatie VRiS, waarvan de module Waarderen een onderdeel is.
C-17	Voor de volledige dienstverlening wordt door Opdrachtnemer per kalenderjaar een Plan van Aanpak opgesteld. Ten behoeve van het 1e contractjaar geldt het Plan van Aanpak zoals dat door Opdrachtnemer is ingediend bij Inschrijving. Voor de daaropvolgende jaren dient het Plan van Aanpak uiterlijk 6 weken voor aanvang van het nieuwe kalenderjaar te worden overlegd met de Opdrachtgever en na akkoord te worden vastgesteld.
C-18	Opdrachtnemer stelt een vaste projectleider aan. Er vindt periodiek een werkoverleg tussen Opdrachtgever en de projectleider van de Opdrachtnemer plaats. De frequentie van dit overleg wordt onderling vastgesteld. In het overleg wordt de voortgang en het verloop van de verschillende werkprocessen op basis van de jaarplanning geëvalueerd. In dit overleg dient op basis van bereikt resultaat een representatief beeld geschetst te worden van de voortgang. Tot het overleg behoort tevens het maken van werkafspraken ten behoeve van het verdere proces.
C-19	Het totaalbedrag van deze inschrijving mag niet worden overschreden. Meerkosten worden alleen vergoed als de Opdrachtgever daarvoor vooraf schriftelijk toestemming heeft gegeven.
C-20	Tarieven zoals door inschrijver geoffreerd zijn vast voor de periode van 1 juni 2024 tot en met 31 mei 2025.
C-21	Uiterlijk zes weken voor afloop van een kalenderjaar zal Opdrachtnemer een voorstel doen voor aanpassing (indexering) van de overeengekomen prijzen en tarieven, te hanteren in het daaropvolgende kalenderjaar van de overeenkomst. Alleen na wederzijdse instemming en schriftelijke vastlegging met bepaling van een ingangsdatum, minimaal 1 maand na overeenstemming, zullen gewijzigde prijzen en tarieven worden doorgevoerd. Indien bovengenoemd voorstel niet

	binnen de gestelde condities is gedaan, blijven vigerende prijzen en tarieven gehandhaafd.
C-22	De hoogte van de indexering zoals bedoeld in C21 wordt bepaald aan de hand van de Consumentenprijsindex zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.
C-23	Prijzen en tarieven zijn in euro's, exclusief BTW.

Nummer	Omschrijving eis
	Herwaardering
WOZ-01	Opdrachtnemer dient de modelmatige waardebeoordeling ten behoeve van de herwaardering woningen en niet-woningen uit te voeren volgens de instructies, kwaliteitseisen, richtlijnen en waarderingsvoorschriften van de Waarderingskamer, de geldende jurisprudentie en met toepassing van de landelijke taxatiewijzers.
WOZ-02	Opdrachtnemer draagt zorg voor het jaarlijks controleren en inrichten / aanpassen van het taxatiemodel.
WOZ-03	Voordat met de (her)waardering wordt gestart worden de taxatie-uitgangspunten door Partijen in onderling overleg vastgesteld.
WOZ-04	Opdrachtnemer dient gebruik te maken van de actuele, door de VNG vastgestelde, taxatiewijzers. De incurante en agrarische objecten dienen met behulp van TIOX gewaardeerd te worden.
WOZ-05	Vooroverleg met grote accounts wordt door het Opdrachtnemer geïnitieerd. Opdrachtgever zal ook bij het vooroverleg aanwezig zijn. Onder grote accounts worden grote beleggingspartijen, woningcorporaties, initieel groot industrie en zorginstellingen verstaan. De Opdrachtnemer zal namens de gemeenten het overleg voeren over het vastgoed dat in eigendom is en indien nodig primaire en secundaire kenmerken aanpassen in overleg met de Opdrachtgever. Het vooroverleg met de grote accounts zal november/december moeten plaatsvinden. De gemeente zal zorgdragen voor het aanleveren van de benodigde gegevens voor het vooroverleg met de grote accounts.
WOZ-06	Opdrachtnemer voert de taxaties uit op het niveau van objectonderdelen zoals geregistreerd in VRiS.
WOZ-07	Objecten in aanbouw dienen te worden gewaardeerd naar de situatie op 1 januari van het belastingjaar: • Opdrachtgever bepaalt in overleg met het Opdrachtnemer wat de werkverdeling hierin is. • Van elk object in aanbouw wordt binnen de periode van zes weken voorafgaand aan de peildatum door Opdrachtnemer een foto gemaakt en geregistreerd in de taxatiemodule. • het percentage gereed dient te worden bepaald en vermeld. • de taxatiegegevens worden aangeleverd. • oplevering taxatie binnen twee weken na 1 januari.
WOZ-08	Opdrachtnemer verplicht zich dat uiterlijk op 01 oktober voorafgaand aan het te waardenen tijdvak de herwaardering voor 70% van alle woningen en van 70% van alle niet-woningen gereed is en aangeleverd ter controle door Opdrachtgever. Daarnaast verplicht Opdrachtnemer zich om uiterlijk 01 november voorafgaand aan het te waardenen tijdvak de herwaardering voor 90% gereed is en aangeleverd ter controle door Opdrachtgever.
WOZ-09	De totale herwaardering (100%) is uiterlijk op 15 januari van het betreffende tijdvak gereed, gecontroleerd en aangeleverd door Opdrachtgever. Het streven van Opdrachtgever is dat uiterlijk 15 december 90% (t.b.v. kwaliteitscontrole aangeleverd aan de waarderingskamer) en uiterlijk 15 januari van het tijdvak 100% is gecontroleerd en geaccordeerd. Opdrachtnemer baseert het Plan van Aanpak mede op deze Eis.
WOZ-10	Opdrachtgever controleert de herwaardering vanaf de eerste oplevering en geeft minimaal één per 2 weken in delen schriftelijk akkoord. Objecten die zijn

	afgekeurd worden binnen 2 weken na afkeuring hersteld en opnieuw door Opdrachtnemer aangeleverd ter controle door Opdrachtgever.
	Inventarisatie/optimalisatie Niet-woningen
WOZ-11	Opdrachtnemer inventariseert/optimaliseert alle in de VRiS-applicatie geregistreerde niet-woningen (CNW's, incurante objecten en agrarische objecten) conform het door opdrachtgever opgestelde plan van aanpak. De werkzaamheden worden verspreid over een periode van 3 jaar. Opdrachtnemer zorgt tevens voor de mutatieverwerking in de VRiS-applicatie.
	Bezwaar en Beroep
WOZ-12	De informele bezwaarafhandeling voor woningen en niet-woningen dient door Opdrachtnemer te worden uitgevoerd. De informele bezwaren worden ontvangen via de telefoon of per e-mail verzonden naar belastingen@landvancuijk.nl. Informele bezwaren worden door Opdrachtgever ingeboekt in de belastingapplicatie (VRiS). Vanuit de VRiS-applicatie zal Opdrachtnemer de informele bezwaren in behandeling nemen. De informele bezwaarafhandeling bestaat uit een periode van 6 tot 8 weken na aanslagoplegging waarin belanghebbenden kunnen bellen of mailen naar opdrachtgever met vragen of onduidelijkheden. De Opdrachtnemer behandelt het informeel bezwaar binnen 5 Werkdagen na aanlevering door Opdrachtgever als volgt: • Beoordeling grieven, WOZ-waarde en objectafbakening; • Telefonisch contact met belanghebbende; • Mutaties doorvoeren in taxatiemodule; • Verkorte uitspraak opstellen; • Uitspraak versturen per e-mail (per post alleen op verzoek belanghebbende)
WOZ-13	De (formele) bezwaarafhandeling woningen en niet-woningen dient door Opdrachtnemer te worden uitgevoerd op basis van door Opdrachtgever aangeleverde bezwaarschriften. Voor de behandeling van bezwaarschriften zal in overleg met het taxatiebureau een actieplan opgesteld worden: • Bezwaren worden door Opdrachtgever ingeboekt in de belastingapplicatie (VRiS). • Hoorzittingen in de bezwaarprocedure worden uitgevoerd door Opdrachtgever. De hoorzittingen worden in een verslag uitgewerkt en gekoppeld aan het WOZ-object in VRiS. De hoorzittingen worden verwerkt in de uitspraak door Opdrachtnemer. • De in pandige opname wordt uitgevoerd door Opdrachtnemer. • Opdrachtnemer maakt zelf de afspraken (schriftelijk) voor in pandige opname van het object. • De bevindingen van de in pandige opname moeten door Opdrachtnemer beknopt worden vastgelegd bij het bezwaardossier in VRiS; • De gemaakte foto's tijdens de in pandige opname, moeten in VRiS door de Opdrachtnemer aan het betreffende object worden gekoppeld; • Alle relevante documenten worden aan het betreffende bezwaardossier in VRiS gekoppeld door Opdrachtnemer en Opdrachtgever; • De ontvangstbevestigingen van de ingediende WOZ-bezwaren worden door Opdrachtgever opgesteld en verzonden; • Opdrachtnemer controleert de objectkenmerken; • Wijzigingen in de objectkenmerken, objectafbakening en of WOZ-waarde worden door Opdrachtnemer in VRiS verwerkt (opvoeren nieuw WOZ-object, samenvoegingen, etc. wordt gedaan door Opdrachtgever). • Alle grieven worden per bezwaarschrift door Opdrachtnemer beoordeeld. • Opdrachtnemer stelt de conceptuitspraak op.

	• Het sjabloon 'BZW uitspraak bezwaarschrift' van de Opdrachtgever moet worden gebruikt. • De concept-uitspraak moet door Opdrachtnemer duidelijk gemotiveerd gegrond of ongegrond worden verklaard. • De conceptuitspraken en opnameformulieren worden via de bezwaarmodule gekoppeld aan het dossier. • In de concept-uitspraak moet duidelijk door Opdrachtnemer worden aangegeven met wie is gesproken én op welke datum en tijdstip, indien een in pandige opname heeft plaatsgevonden; • Opdrachtgever controleert steekproefsgewijs de aangeleverde brieven en is verantwoordelijk voor het versturen van de uitspraakbrief • Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de verwerking van de proceskostenvergoeding
WOZ-14	Bij de volgende uitzonderingen is het niet mogelijk om aan de werkafspraken te voldoen. Tijdig zal dit via de mail door Opdrachtgever aan Opdrachtnemer worden aangegeven. • Lopend (hoger)beroep; • Vragen aan de gemeente bijvoorbeeld: bouwtekeningen opvragen, kadastrale informatie opvragen en overig onderzoekwerk.
WOZ-15	Opdrachtnemer levert wekelijks conceptuitspraken aan na het verstrijken van de bezwaartermijn. De deadline voor het aanleveren van uitspraken op de bezwaarschriften ten gevolge van het initiële kohier door Opdrachtnemer is 6 maanden na het verstrijken van de bezwaartermijn. Overige WOZ-bezwaarschriften voortkomend uit aanvullende kohieren worden door Opdrachtnemer in het lopende kalenderjaar afgehandeld waarbij de voorschriften met betrekking tot de tijdigheid van de Waarderingskamer in acht worden genomen
WOZ-16	Opdrachtnemer neemt ook bezwaren in behandeling die niet binnen de daarvoor gestelde termijn zijn ingediend en toetst ambtshalve.
WOZ-17	Als Opdrachtnemer heeft vastgesteld dat de 20%-norm is overschreden toetst Opdrachtnemer gelijktijdig ook de waardebepaling van de voorgaande jaren conform wet- en regelgeving en levert hiervoor het advies aan.
WOZ-18	Ten aanzien van de beroepszaken stelt Opdrachtnemer een (concept)verweerschrift (model gemeente) inclusief taxatierapport en waarde-matrix op. Deze documenten worden uiterlijk tien werkdagen voor de indieningstermijn bij de Rechtbank/ Gerechtshof digitaal aangeleverd aan Opdrachtgever. Bij beroepszaken dient Opdrachtnemer zorg te dragen voor het tijdig aanleveren aan Opdrachtgever (uiterlijk twee weken voor de door de rechtbank gestelde datum van aanlevering) van een (concept)verweerschrift inclusief taxatierapport en waarde-matrix. Opdrachtgever levert de documenten aan bij de Rechtbank/ Gerechtshof.
WOZ-19	Ter zitting op de Rechtbank is de taxateur van Opdrachtnemer als gemachtigde van de gemeente aanwezig. In bijzondere gevallen gaat de heffingsambtenaar of senior medewerker bezwaar en beroep mee naar de zitting. Na uitspraak van de rechter zorgt taxateur van Opdrachtnemer voor het verwerken van wijzigingen voor het betreffende WOZ-object in VRiS.
Kwaliteitscontrole	
WOZ-20	De controle van de primaire en secundaire objectkenmerken van de WOZ-objecten als ook de administratieve verwerking van de controle in VRiS dient door Opdrachtnemer uitgevoerd te worden. Dit omvat jaarlijks (een deel van) 20% van de WOZ-objecten, uit te voeren conform de voorschriften van de Waarderingskamer. De werkvoorraad wordt jaarlijks afgestemd tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer.

WOZ-21	Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het uitvoeren van eindcontroles op de herwaardering. Denk hierbij aan controle op ratio's, vraag-transactiecijfers, stijgingspercentages verkochte woningen / versus niet verkochte woningen, verlaging n.a.v. bezwaar of beroep.
WOZ-22	Bij inspecties van de Waarderingskamer dient op verzoek een deskundige/taxateur van Opdrachtnemer aanwezig zijn om de inspecteur van informatie te voorzien met betrekking tot de uit te besteden werkzaamheden.
WOZ-23	De taxateurs van Opdrachtnemer, die worden ingezet bij Opdrachtgever, dienen met goed gevolg hebben afgelegd het WOZ examen van SVM-NIVO en zijn ingeschreven in het NRVt (Nederlands Register Vastgoed Taxateurs) of, voor degenen die zich voor 1-1-2016 hebben laten registreren, bij de SCVM (Stichting Certificering Voor Makelaars en Taxateurs). Werkzaamheden als permanente marktanalyse, optimalisatie en controle objectkenmerken mogen uitgevoerd worden door een werknemer met een WOZ-diploma die werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een gecertificeerde taxateur.
WOZ-24	Verdeling van verantwoordelijkheden inzake actuele WOZ-objectenadministratie WOZ objecten: Opdrachtgever is primair verantwoordelijk voor het actueel houden van de WOZ-administratie op objectniveau en doet dit door tijdig alle mutaties voortvloeiend uit de basisregistraties en overige signalen te verwerken. Als deze mutaties leiden tot een samenvoeging of splitsing van objecten dan wordt dat bij de mutatieverwerking direct uitgevoerd door Opdrachtgever. Opdrachtgever registreert in VRiS de verleende en/of gereed gemelde omgevingsvergunningen, de bouwtekeningen zijn op te vragen. Opdrachtgever zorgt ervoor dat de mutaties verwerkt worden. Mutaties worden door Opdrachtgever in VRiS verwerkt. Dit zal zichtbaar zijn middels het controle recordveld in VRiS. WOZ deelobjecten: Opdrachtnemer is primair verantwoordelijk voor het actueel houden van de WOZ-administratie op objectonderdelen niveau middels het bijhouden van mutaties. Te denken valt aan, maar is niet beperkt tot: a. bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld bodemverontreiniging); b. het aanpassen van primaire en secundaire kenmerken, gesignaleerd vanuit bezwaar/beroep en/of vooroverleg, marktanalyse, domino-effect etc.
WOZ-25	Opdrachtnemer controleert de eigen werkzaamheden voor alle aanleveringen aan de hand van wet- en regelgeving, de beoordelingsprotocollen van de Waarderingskamer en het Programma van Eisen. Na goedkeuring door Opdrachtgever, en voor zover van toepassing door Waarderingskamer, wordt de oplevering geformaliseerd door een handeling van Opdrachtgever.
Permanente marktanalyse	
WOZ-26	Opdrachtgever verzamelt continu de vraag- en transactieprijzen. Deze worden in VRiS geregistreerd. De Opdrachtgever / Opdrachtnemer analyseert de vraagprijzen en controleert en actualiseert de primaire objectkenmerken van het betreffende object. De werkverdeling wordt besproken voor de start van het project.
WOZ-27	Opdrachtnemer/Opdrachtgever voert maandelijks de PMA uit op basis van in VRiS geregistreerde transacties. De resultaten van de PMA worden geregistreerd in VRiS. Afwijkingen dienen gekwantificeerd en verklaard te worden, conform de richtlijnen van de Waarderingskamer. Opdrachtnemer verplicht zich om alle transacties binnen 1 maand geanalyseerd en gekwantificeerd te hebben.
WOZ-28	Voor woningen en niet-woningen geldt het volgende:

	Na de kadastrale verwerking wordt door Opdrachtgever van ieder verkocht object een Koopinlichtingenformulier (KIF) aan de nieuwe eigenaar toegezonden. Opdrachtgever doet een eerste screening op het retour ontvangen KIF op de objectkenmerken. De KIF dient door Opdrachtnemer gebruikt te worden voor de PMA, herwaardering en bezwaarafhandeling. Indien er geen informatie is ontvangen door Opdrachtgever, analyseert en kwantificeert Opdrachtnemer alsnog. Opdrachtnemer screent ook de marktinformatie te allen tijde.
WOZ-29	Voor niet-woningen geldt het volgende: Opdrachtgever vraagt aan nieuwe huurders van niet-woningen de huurgegevens via een huurinlichtingenformulieren. Ook worden er jaarlijks gegevens bij de eigenaren van motorbrandstofpompen, hotels en campings opgevraagd. De Opdrachtnemer koppelt, registreert en analyseert de resultaten van de huurgegevens in VRiS.
WOZ-30	Gevolgen en uitkomsten van de permanente marktanalyse dienen door Opdrachtnemer ingevoerd te worden in VRiS. De invloed van de huur- en verkooptransacties dient beoordeeld te worden door de taxateur van de Opdrachtnemer en daaruit voortvloeiende wijzigingen in referentiegroepen of vastgestelde waarden dienen te worden berekend en verwerkt in VRiS.
Voormelding	
Wens	Op dit moment maakt Opdrachtgever nog geen gebruik van voormeldingen. Voordat met het voormelden wordt gestart worden de uitgangspunten door Partijen in het afstemmingsoverleg vastgesteld en in de notulen vastgelegd. Te denken valt aan welke doelgroep en welke gegevens vermeld worden op de voormelding.
Wens	Uitgangspunt is dat gebruik wordt gemaakt van VRiS om de voormeldingen te verzorgen. Mocht blijken dat VRiS niet voldoet aan de wensen van Opdrachtgever, dan conformeert Opdrachtnemer zich om de voormeldingen via een andere applicatie, die door Opdrachtgever wordt gekozen, te verzorgen. Opdrachtgever stelt de applicatie beschikbaar.
Wens	Opdrachtnemer controleert en verwerkt de reacties op de voormeldingen in VRiS.

Privacy en Beveiliging

Nummer	Omschrijving eis
PB-01	De aangeboden dienstverlening voldoet aan de beveiligingsnorm ISO27001 en ISO27002 danwel het voorgeschreven Nederlandse equivalent onder de NIS2-richtlijn (Directive (EU) 2022/2555). Opdrachtgever verwacht dat Opdrachtnemer binnen 2 jaar aantoonbaar voldoet aan ISO27001:2022 en ISO27002:2022.
PB-02	Data wordt alleen deugdelijk versleuteld over openbare netwerken verstuurd (specificaties van gebruikte encryptie vermelden).